

SENIORZY W SIECI

CIECHANOWSKIE
SIECI SENIORÓW

„Seniorzy w sieci – ciechanowskie sieci seniorów”
Zadanie dofinansowane jest ze środków
z budżetu Województwa Mazowieckiego

**Raport dotyczący sytuacji Seniorów w
następujących Gminach:
Wiejskiej Ciechanów, Głinojeck, Grudusk,
Opinogóra Górna, Sońsk
opracowany w ramach zadania publicznego
pn. „Seniorzy w sieci – ciechanowskie
sieci seniorów”**

Opracował: Grzegorz Herubiński

Spis treści

Wstęp.....	
Metodologiczne podstawy raportu.....	
Techniki i narzędzia badawcze.....	
Słabe strony.....	
Mocne strony.....	
Ogólna charakterystyka obecnych polityk senioralnych.....	
Opinogóra Górna.....	
Gmina Sońsk.....	
Grudusk.....	
Głinojeck.....	
Gmina Wiejska Ciechanów.....	
Rekomendacje do polityk senioralnych.....	
Zakończenie.....	

Wstęp

Wyniki Prognozy ludności na lata 2014 - 2050 wskazują na pogłębianie się procesu starzenia społeczeństwa. Mimo przewidywanego spadku liczby ludności o 4,5 mln do 2050 r., spodziewany jest systematyczny wzrost liczby ludności w wieku 60 lat i więcej. Populacja osób w tym wieku wzrośnie w końcu horyzontu prognozy do 13,7 miliona i będzie stanowiła ponad 40% ogółu ludności. W 2050 r. osoby w wieku 60 lat i więcej, zamieszkałe w miastach w 2050 r. będą stanowiły 23,5% ogólnej ludności kraju, zaś mieszkańcy wsi w tym wieku - 16,8%. W 2050 r. aż 42% mieszkańców miast i 38% mieszkańców wsi będzie miało co najmniej 60 lat. Począwszy od 2026 r. rozpocznie się z kolei dynamiczny wzrost liczby osób w wieku 80 lat i więcej. Będzie to związane z wchodzeniem w wiek późnej starości bardzo licznej grupy osób urodzonych pomiędzy końcem drugiej wojny światowej, a początkiem lat sześćdziesiątych.

W Polsce, w okresie minionych 30 lat obserwujemy spowolnienie rozwoju demograficznego oraz znaczące zmiany w strukturze wieku jej mieszkańców. W latach 1989-2016 liczba osób w starszym wieku wzrosła o prawie 3,7 mln, w tym największy liczebny wzrost - o ponad 0,9 mln - odnotowano dla grupy 60-64 latków. W subpopulacji osób w starszym wieku najliczniejszą grupę (prawie 1/3) stanowią osoby 60- 64-letnie i - w okresie ostatniego ponad ćwierćwiecza - ich liczebność wzrosła o jedną trzecią. Należy zwrócić uwagę, że prawie 18% osób starszych stanowią osoby w wieku co najmniej 80 lat.

Wśród populacji osób w starszym wieku większość stanowią kobiety (ponad 58%), na 100 mężczyzn przypada ich 140 (dla całej ludności Polski wskaźnik feminizacji wynosi 107). Rosnący wraz z wiekiem udział kobiet w populacji jest konsekwencją nadumieralności mężczyzn i zróżnicowania parametrów trwania życia - kobiety osiągające wiek 60 lat mają przed sobą o 5 lat więcej dalszego trwania życia niż mężczyźni. Przewaga liczebna kobiet wzrasta wraz z przechodzeniem do

kolejnych grup podeszłego wieku, np. w grupie 60-64 lata kobiety stanowią ponad 53% zbiorowości i współczynnik feminizacji wynosi 114, a wśród osób co najmniej 85-letnich już ponad 72% to kobiety i na 100 mężczyzn przypada ich 260 (w miastach 251, a na wsi 277).

Przedstawiany poniżej raport przedstawia drobny wycinek sytuacji seniorów na terenie 5 samorządów lokalnych położonych w powiecie ciechanowskim. Na tym wąskim wycinku można zaobserwować jak duże znaczenie dla rozwoju lokalnej społeczności mają właśnie środowiska senioralne. Stereotypowe podejście do problemów starości należy odłożyć na bok. Dziś seniorzy chcą czerpać z życia, a także chcą kształtować rzeczywistość wokół siebie. Zdecydowanie zmienił się model życia seniora - bogate życie kulturalne, rozrywkowe, profilaktyka zdrowia - to tylko niektóre z dziedzin, które są ważne dla tej grypy społecznej. Zanika rola opiekuna wnucząt, a na pewno na ten moment przestała być rolą wiodącą. Wszystkie te zmiany zmuszają samorządy i władze krajowe do wyznaczania nowych kierunków polityki senioralnej opartej nie tylko na funkcji opiekuńczej. Nowy model wypracowywany jest tu i teraz z udziałem tego pokolenia seniorów. Zmiana jest czymś nieuniknionym. Następuje szerokie otwarcie horyzontów: kulturowych, społecznych, a także zmieniają się role społeczne seniorów. Warte podkreślenia jest to, że współczesny senior nie funkcjonuje pod szklaną kulą, nie jest odizolowany od otaczającego go świata, doskonale radzi sobie w świecie on-line, bankowości internetowej, mediach społecznościowych. Jednocześnie za zagubił relacji face- face, która jest dla niego najważniejsza. Współczesny senior chce partycypować, uczestniczyć w życiu społecznym, a przychodnie zdrowia odwiedzać tylko w sytuacjach koniecznych. W tym raporcie doskonale widać zachodzące zmiany demograficzne, społeczne i kulturowe. Pytanie czy my jesteśmy na nie gotowi?!

Metodologiczne podstawy raportu

Richard Lueck zdefiniował kreatywność jako proces rozwijania i wyrażania nowatorskich pomysłów w celu rozwiązywania problemów lub zaspokojenia potrzeb.

Przedmiotem raportu było poznanie potrzeb seniorów oraz wypracowanie rekomendacji dotyczących tworzenia polityk senioralnych w powiecie ciechanowskim. Podczas przygotowywania raportu badano następujące obszary aktywności seniorów: wolontariat seniorów, udział seniorów w organizacjach pozarządowych, a także zaangażowanie seniorów w inicjatywach oddolnych i partycypacje w życiu publicznym poprzez mechanizm budżetu obywatelskiego czy funduszu sołeckiego. Kolejnym aspektem było korzystanie z biernego prawa wyborczego i tym samym odpowiedź na pytanie: jaki jest udział osób, którzy ukończyli 60 rok życia w ubieganiu się o funkcje społeczne takie jak mandat radnego czy wójta. Bardzo ważnym aspektem było funkcjonowanie Rady Seniorów. Kolejnym badanym aspektem była oferta spędzania czasu wolnego dla osób starszych. Raport starał się zdiagnozować jaką politykę samorządy prowadzą wobec osób starszych.

Techniki i narzędzia badawcze

W socjologii i innych dziedzinach badanie jest wieloetapowym procesem zróżnicowanych działań, mających zapewnić obiektywne, dokładne i wyczerpujące poznanie wybranego odcinka rzeczywistości społecznej. Badania są realizowane przy wykorzystaniu określonej metody badań. W procesie badawczym wykorzystuje się wiele rodzajów technik badawczych. W tym przypadku wykorzystaliśmy następujące techniki: Pinokio, Piramida skojarzeń oraz analizę treści.

Piramida skojarzeń – to narzędzie pozwalające wyjść uczestnikom warsztatów ze strefy komfortu i obudzić zdolności motywacyjne niezbędne do kreatywnego

myślenia. Dokonywanie skojarzeń to podstawowy składnik myślenia twórczego, ważna operacja intelektualna w procesie tworzenia idei. Respondenci pracowali na odległych skojarzeniach, zaskakujących i obrazowych, nieprzewidywalnych.

PINOKIO to druga technika pozwalająca uczestnikom na tworzenie, ulepszanie i modyfikowanie cech istniejących grup senioralnych, stowarzyszeń, aby stały się jeszcze bardziej wartościowe z perspektywy końcowego użytkownika. Uczłowieczając swoją organizację uczestnicy mogli bliżej poznać organizację, w której funkcjonują, by w procesie końcowym stworzoną osobowość i tożsamość postaci przełożyć na grupę seniorów, organizację i odnieść ją do potrzeb i wartości misji.

Niezwykle ważne dla osób starszych jest poczucie bycia kimś potrzebnym. Stworzenie przestrzeni dla aktywności społecznej daje starszym ludziom możliwość samorealizacji, nawiązywania nowych kontaktów. Często aktywność społeczna może być lekarstwem na samotność czy żal po śmierci bliskiej osoby.

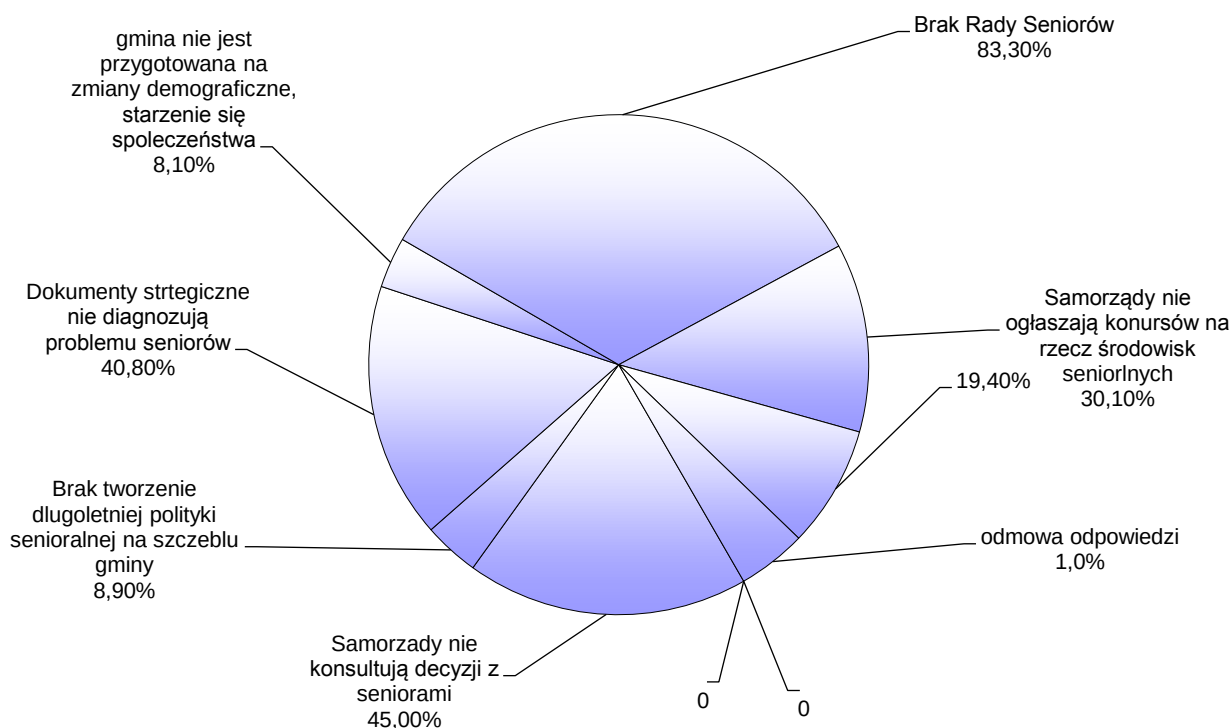
Slabe strony współpracy

W toku prowadzonego warsztatu zdiagnozowano następujące słabe strony samorządu terytorialnego jakie zaobserwowali seniorzy we współpracy z władzami gminy. Seniorzy podczas warsztatów zwracali uwagę na to, że samorządy nie są przygotowane na zmiany demograficzne. O ile starzenia się społeczeństwa jest zauważalne, samorządy nie budują długoletnich strategii, które odpowiadałyby na potrzeby starzejącej się i ciągle powiększającej się grupy społecznej. Samorządy same przyznają, że tworząc dokumenty strategiczne rozwoju swoich lokalnych społeczności nie diagnozują problemu lub robią to po macoszemu.

Ta ważna grupa społeczności lokalnej zwraca również uwagę na brak dialogu między władzami samorządowymi a grupami senioralnymi. Dialog rozumiany jako

dyskusja na zasadach opartych na partnerstwie, wzajemnym szacunku i zrozumieniu potrzeb. Samorządy z obszaru badawczego nie mają jasnych i transparentnych zasad przekazywania środków w ramach konkursów publicznych, w tym na działania na rzecz środowisk senioralnych. Seniorzy zwracają uwagę, że dystrybucja środków zazwyczaj uzależniona jest od decyzji wóldarza.

W seniorach istnieje ogromna potrzeba partycypacji w życiu publicznym jednak w żadnym z samorządów nie ma formuły, która umożliwiłaby realny udział w życiu publicznym przedstawicielom grup senioralnych. Seniorzy za słabą stronę wskazują brak rad seniorów, które byłyby wyrazicielami ich potrzeb i realnie współtworzyłyby politykę senioralną na szczeblu lokalnym.

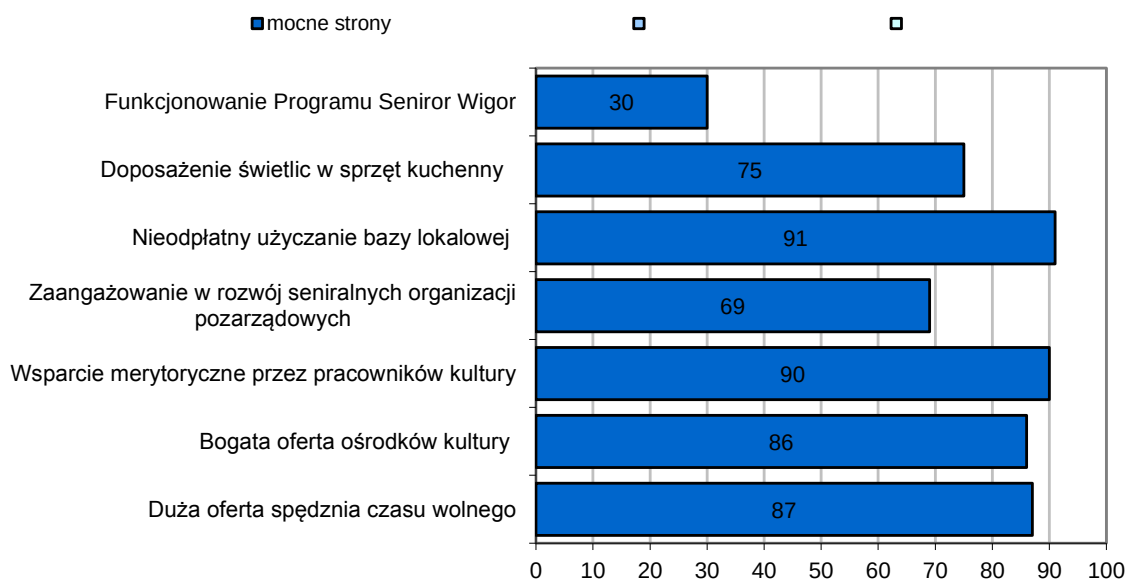

Wykres. Słabe strony współpracy

Źródło: Badania własne

Mocne strony współpracy

Mimo słabych stron, jakie zostały wskazane podczas warsztatów, seniorzy wskazują również na ważne i mocne obszary wsparcia, jakie otrzymują od swoich samorządów lokalnych. Samorzady stworzyły ciekawą i odpowiadającą potrzebom seniorów ofertę spędzania czasu wolnego. Oferty te rozwijają ich pasje związane z kulinariami, poezją, rękodziełem, aktywnością fizyczną czy profilaktyką zdrowotną. Ta oferta w dużej mierze tworzona jest przez lokalne ośrodki kultury, z którymi grypy senioralne mają bardzo dobre relacje. Od pracowników kultury otrzymują wsparcie merytoryczne podejmowanych przez siebie działań. Instytucje kultury nieodpłatnie użyczają bazy lokalowej na działania grup senioralnych. Samorzady również wychodząc naprzeciw potrzebom starają się doposażyć świetlice i remizy w sprzęt gospodarstwa domowego, lodówki, kuchnie, garnki, zastawę stołową. Dodatkowo seniorzy jako mocną stronę dostrzegają działania systemowe samorządu terytorialnego w postaci korzystania z takich programów jak Senior Wigor itp.

Wykres. Mocne strony współpracy

Źródło. Badania własne

Ogólna charakterystyka prowadzonych polityk senioralnych

Do samorządów lokalnych zostały rozesłane kwestionariusze wywiadu, w ramach których władze lokalne wskazały obszary tworzenia polityk senioralnych, szczególnie uwzględniając: aktywność społeczną seniorów, ofertę spędzania czasu wolnego oraz szeroko rozumianą politykę społeczną.

Gmina Opinogóra Górna

Na terenie gminy Opinogóra Górna nie istnieje instytucja, która podjęła się tworzeni i angażowania seniorów w wolontariat. Funkcjonuje 11 organizacji pozarządowych i tylko jedna jest organizacją senioralną. W gminie funkcjonują ponadto zrzeszone grupy seniorów tj. Stowarzyszenie pora na Seniora i nieformalna grupa seniorów działająca przy GOK w Opinogórze Górnej, jednak obejmująca jedynie wybraną część seniorów z gminy i działająca okolicznościowo. Grupy te prowadzą działalność bez własnych siedzib wypożyczając lokale od Urzędu Gminy, Gminnego Ośrodka Kultury lub lokalnego Muzeum Romantyzmu. O mandat radnego ubiegała się 1 osoba, która ukończyła 60 lat i osoba ta uzyskała mandat radnego.

W samej gminie funkcjonuje Klub Seniora + w Dzboniu, utworzony w ramach Programu Senior + w 2018 roku, który podlega bezpośrednio Urzędowi Gminy. Adresatami zadania są osoby w wieku 60+ rekrutowane spośród ww. grupy mieszkańców. Na działalność klubu Gmina Opinogóra Górna zaadaptowała parter budynku po szkole o powierzchni 168 metrów. Klub rozpoczął swoją działalność od stycznia 2019 roku i aktualnie skupia 60 seniorów. W ramach działalności klubu organizowane są: ćwiczenia rehabilitacyjno-ruchowe, warsztaty kulinarne, malarskie, muzyczne, spotkania z lekarzem, dietetykiem, kosmetyczką oraz zajęcia informatyczne. Ponadto organizowane są wycieczki, rajdy rowerowe, ogniska, wyjazdy do kina i do teatru. Na terenie gminy Klub Seniora w Dzboniu to pierwsza taka placówka w gminie, która powstała w odpowiedzi na rosnące zapotrzebowanie

tego typu usług, wynikająca z potrzeb zgłaszanych przez samych seniorów. Utworzenie placówki w formie Klubu seniora + i jej utrzymanie jest korzystne zarówno dla samych mieszkańców, jak i dla władz samorządowych. Dzięki temu grupa ta nie jest marginalizowana. Wręcz przeciwnie - nabywa nowe kompetencje, prowadzi regularną profilaktykę zdrowotną oraz spotkania integracyjne wzmacniające więź społeczną i umożliwiające nawiązanie nowych kontaktów.

Strategia Rozwoju Gminy Opinogóra Górna do roku 2030 przyjęta uchwałą nr XI /61/2015 Rady Gminy Opinogóra Górna z dn. 30 października 2015 roku nie zawiera diagnozy ani żadnych informacji dotyczących seniorów. Usługi opiekuńcze organizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Z tej formy pomocy skorzystało tylko 8 osób.

Gmina Sońsk

Na terenie Gminy Sońsk nie funkcjonuje żadna instytucja, która formalnie podejmowałaby się tworzenia i angażowania seniorów w wolontariat. Funkcjonują dwa nieformalne Kluby Seniora w Sońsku oraz w Gąsocinie spotykające się regularnie raz w tygodniu.

W 2019 roku w Gminie Sońsk funkcjonował fundusz sołecki. W procesie jego realizacji brali udział mieszkańcy poszczególnych sołectw, w tym również seniorzy. Inicjatywy przekazywane były w formie uchwał zebrań wiejskich, w których udział brali mieszkańcy w różnym wieku.

W kadencji 2018-2023 o mandat radnego ubiegało się 15 seniorów, z czego 6 uzyskało mandat.

W gminie nie funkcjonuje Rada Seniorów. Rozważane jest utworzenie takiej rady w kolejnych latach.

Ofertę spędzania czasu wolnego dla seniorów tworzy przede wszystkim Gminny Ośrodek Kultury w Gołotczyźnie oraz funkcjonujące na terenie gminy Koła Gospodyń Wiejskich.

Strategia Rozwoju gminy oraz strategia Rozwoju Problemów Społecznych nie diagnozuje w szczególności sposobu problemów seniorów. Jak również nie ogłaszane są żadne konkursy na rzecz osób w wieku senioralnym.

Na terenie Gminy Sońsk prowadzone są usługi opiekuńcze.

Gmina Grudusk

W Gminie Grudusk nie funkcjonuje instytucja angażująca seniorów w wolontariat i nie są zawierane porozumienia o wolontariacie.

W krajowym Rejestrze Sądowym w rejestrze stowarzyszeń innych organizacji społecznych i zawodowych fundacji ZOZ zarejestrowanych jest 11 podmiotów w tym 7 Ochotniczych Straży Pożarnych, Stowarzyszenie Pomocy Potrzebującym w Gminie Grudusk, Koło Rolnicze w Mierzanowie oraz Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich w Grudusku. Wśród grup senioralnych nieformalnych można wymienić dwa koła emerytów i rencistów oraz osiem kół gospodyń wiejskich zarejestrowanych w Rejestrze Kół Gospodyń Wiejskich w ARiMR.

W Gminie Grudusk realizowany jest fundusz sołecki, o przyznaniu którego decydują mieszkańcy sołectw podczas zebrań wiejskich.

Wśród radnych Gminy nie ma osób powyżej 60 roku życia. Na terenie gminy nie funkcjonuje Rada Seniorów.

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Grudusku, Gminna Biblioteka Publiczna w Grudusku oraz Klub Seniora w Grudusku organizują warsztaty i zajęcia dla seniorów o różnej tematyce np.: teatralne, taneczne, plastyczne, wokalne, kulinarne, garncarskie, które odbywają się m.in. w grodzisku wczesnohistorycznym w Grudusku. Seniorzy spotykają się także na kółku brydżowym oraz biorą udział w imprezach okolicznościowych takich jak Dzień babci, Dzień dziadka, Dzień Seniora, Dzień Kobiet, spotkania wigilijne i wielkanocne czy bale karnawałowe.

Strategia Rozwoju Gminy Grudusk na lata 2016-2020 zawiera zapisy dotyczące seniorów ujęte w Celu operacyjnym. Wsparcie rodzin z małymi dziećmi, seniorów oraz osób wykluczonych społecznie. Działanie: „Tworzenie potencjału do prowadzeni działalności gospodarczej związanej z usługami świadczonymi dla

seniorów i rodzin z małymi dziećmi” oraz „Włączenie osób 60+ w życie społeczno – gospodarcze”.

Gmina w związku z ograniczonymi środkami finansowymi nie ogłasza konkursów na rzecz osób w wieku emerytalnym. Ze świadczeń opiekuńczych świadczonych w miejscach zamieszkania korzysta 14 osób. Dotychczas nie były prowadzone konsultacje z seniorami w zakresie polityki senioralnej. W sprawach dotyczących seniorów, w tym korzystanie z usług świadczonych w ramach Klubu Senior + w Grudusku, organizowane były spotkania z seniorami.

Gmina Głinojeck

Instytucją, która wspiera wolontariat na terenie Gminy Głinojeck, jest Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Głinojecku. Instytucja ta nie formalizuje pracy wolontariuszu przez podpisywanie porozumień wolontarystycznych.

Na terenie gminy Głinojeck działa Klub Seniora jako sekcja Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury (seniorzy spotykają się raz w tygodniu w czwartek, a dodatkowo w ramach Klubu działa także zespół wokalny SENTIMA), Grupa

Rękodzieło (spotykają się raz w miesiącu w środy), Klub Seniora w Ościstowie w ramach OSP (spotykają się przynajmniej raz w miesiącu w niedzielę) oraz Polski Związek Emerytów i Rencistów i Inwalidów – koło nr 21 w Głinojecku (spotykają się średnio raz w miesiącu).

W gminie Głinojeck realizowany jest fundusz sołecki. W ramach funduszu sołeckiego Klub Seniora otrzymał wsparcie na zakup strojów dla zespołu Sentima i program artystyczny z okazji 25 lecia oraz zakupiono lodówkę i meble kuchenne.

W ostatnich wyborach dwóch seniorów otrzymało mandat radnego.

Na terenie gminy nie funkcjonuje Rada Seniorów.

Alternatywę spędzania czasu wolnego tworzą Miejski Gminny Ośrodek Kultury w Głinojecku – zrzeszając w Klubie Seniora seniorów w sekcji rękodzieła. Dodatkowo organizując koncerty, wystawy, Bale Seniorskie, szkolenia, warsztaty, kino itp. Również Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Głinojecku i jej filie tworzą ofertę dla seniorów.

Dokumenty strategiczne szczegółowo nie diagnozują kwestii seniorów na terenie gminy. W 2018 roku zrealizowano projekt na rzecz seniorów - była to Karta Seniora – realizowana przez organizację z Krakowa oraz w 2019 działania prowadziła Fundacja edukacyjno – sportowa reGeneracja. Dofinansowanie nie przekraczało kwoty 10.000 złotych.

Gmina Wiejska Ciechanów

W gminie Ciechanów rośnie odsetek osób w wieku 60 lat i więcej. Największą odsetek stanowią seniorzy w wieku 60 -64 lata. Podział ze względu na płeć rozkłada się z dużą przewagą kobiet nad mężczyznami. Na terenie gminy Ciechanów w Gumowie funkcjonuje Klub Seniora +. W ramach działalności Klubu Seniora seniorzy podejmują wiele działań kulturalnych, artystycznych, a także związanych z profilaktyką zdrowia. Na terenie gminy funkcjonują również jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych. Gmina regularnie ogłasza i konsultuje konkursy na realizację zadań publicznych. Do priorytetowych zadań publicznych, które mogą być realizowane przy współpracy z organizacjami pozarządowymi należą następujące zadania: wspieranie organizacji imprez sportowych, rajdów rowerowych, zajęć sportowo rekreacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Gmina wspiera działania związane z promocją walorów kulturowych i turystycznych regionu. Ważnym działaniem jest realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. Samorząd wspiera organizowanie zajęć socjoterapeutycznych i kolonii dla dzieci i młodzieży. Samorząd wspiera wszelkie działania związane z organizacją i promocją wolontariatu.

Ze środków w różnych obszarach mogą korzystać również środowiska senioralne, które wspierane są przez instytucje kultury podległe samorządowi terytorialnemu.

Rekomendacje do polityk senioralnych

W toku prowadzonego warsztatu wypracowano potrzeby seniorów związane z tworzeniem polityki senioralnej w gminach oraz podjęcia i zacieśnienia współpracy między środowiskami senioralnymi a samorządem terytorialnym.

Następnie najczęściej wskazywane potrzeby zostały osadzone na siedmiostopniowej skali ocen zgodnie z intensyfikacją wskazań przez seniorów.

Jednak zanim przejdziemy do omówienia potrzeb seniorów, które jednocześnie są sprawdzonymi narzędziami współpracy międzysektorowej, należy scharakteryzować środowisko senioralne i wyzbyć się pewnych stereotypów seniora. Obraz ten został wypracowany podczas warsztatu Pinokia – uspołeczniania. Senior to mieszkaniec, który chce się udzielać społecznie, lubi zdobywać wiedzę, jest zaangażowany w życie społeczne, a jednocześnie odpowiedzialny. Współczesny senior to na pewno nie jest domator. To mieszkaniec otwarty na świat o bardzo szerokich obszarach współpracy w szczególności z GOK, Organizacjami Pozarządowymi, Kołami Gospodyń Wiejskich, ARiMR i samorządem lokalnym. Ceni rodzinę, ale chce być niezależny, niekoniecznie większość swoje go czasu poświęcając na opiekę nad wnukami. Chce się uczyć obsługi komputera, języków, chce wychodzić z rutyny. Seniorzy widzą siebie jako doradców w kontekście współpracy z samorządem lokalnym. Oczekują relacji opartej na obustronnym szacunku i zrozumieniu własnych potrzeb. Chce brać aktywny udział w życiu publicznym. Seniorzy porównują się do banku – banku wiedzy, kompetencji, czasu.

Czy władze lokalne wykorzystają odpowiednio tę lokatę i ją spożytkuje?! Wszystko zależy od warunków współpracy, jakie zostaną wypracowane przez obydwie strony.

Tabela 1. Hierarchia potrzeb seniorów z badanego obszaru

Ranking potrzeb seniorów z badanego obszaru	Skala ocen – potrzeb seniorów						
Potrzeby seniorów	Zdecydowanie tak	TAK	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Nie	Zdecydowanie Nie
Samorząd powołuje / angażuje Radę Seniorów i konsultuje z nią tworzenie polityki senioralnej	7	5	6	1	4	3	2
Samorząd wprowadza ogólnopolską kartę seniora	5	7	6	4	1	2	3
Pomoc prawna dla seniorów i organizacji pozarządowych	1	2	7	6	5	4	3
W samorządzie jest osoba odpowiedzialna za współpracę z organizacjami i grupami senioralnymi	7	6	5	3	4	2	1
Rozwój wolontariatu i inicjatyw obywatelskich podejmowanych	5	7	6	1	4	2	3

przez środowiska senioralne							
Zwiększenie środków w konkursach na działania senioralne	5	6	7	4	3	2	1
Kontakt seniorów z lokalnym biznesem	1	2	3	4	7	6	5
Samorząd i seniorzy wspólnie w ramach regularnych spotkań ustalają najważniejsze kierunki polityki senioralnej, omawiając przy tym również kwestie finansowe	7	6	5	4	3	2	1
Na stronach internetowych samorządu istnieje miejsce w którym grupy senioralne mogą zamieszczać informacje	5	7	6	4	3	2	1
Samorząd stwarza warunki do merytorycznego wspierania seniorów poprzez szkolenia, doradztwo w	5	6	7	3	2	4	1

zakresie realizacji projektów							
Wspólne spotkania plenarne raz do roku na szczeblu samorząd – seniorzy	7	5	6	2	4	1	2
Stosowanie zwolnień czynszowych dla organizacji w tym organizacji senioralnych	2	1	7	5	6	4	3
Samorządy i grupy nieformalne wspólnie promują swoje działania w ramach lokalnych wydarzeń	7	5	6	4	3	2	1
Uruchamianie mechanizmu inicjatywy lokalnej	1	2	3	4	6	7	5
Samorząd umożliwia seniorom korzystanie z majątku komunalnego, publicznej infrastruktury, pomocy jednostek organizacyjnych samorządu	7	6	5	4	3	2	1
Formalne partnerstwo między	5	6	7	1	2	3	4

seniorami samorządem lokalnym	a							
-------------------------------------	---	--	--	--	--	--	--	--

Źródło: Badania własne

- Jedną z ważnych rekomendacji wypracowanych podczas warsztatów było powołanie Rad Seniorów i konsultowanie z tym organem konsultacyjnym ważnych decyzji związanych nie tylko z tworzeniem polityk senioralnych, ale również dokumentów strategicznych, takich jak Plany Zagospodarowania Przestrzennego czy plany Rozwoju. Ta rekomendacja zyskała bardzo silne poparcie seniorów. Istnieje wewnętrzna potrzeba partycypacji w życiu publicznym właśnie przez powołanie do życia lokalnej Rady Seniorów.
- Seniorzy zainteresowani byli również wprowadzeniem Karty Seniorów. Jednocześnie będąc świadomymi ograniczeń małych lokalnych społeczności przy realizacji tego typu działań. Jednak potrzeba tworzenia rynku usług przyjaznego seniorom jest ważną potrzebą dla seniorów i elementem, o który powinny zadbać władze samorządowe tworząc lokalne polityki senioralne.
- Niewątpliwie bardzo silną rekomendacją jest powołanie w samorządzie - jednej osoby (pełnomocnika) ds. organizacji pozarządowych i spraw polityki senioralnej. Seniorzy chcą mieć jedną osobę, która będzie czuwała nad: procesem tworzenia polityki i współpracy, zmianami przepisów, a dodatkowo będzie organizowała proces ogłaszania konkursów dla NGO, w tym konkursów na rzecz środowisk senioralnych, oraz opracuje zasady rozdzielania środków publicznych.
- Kolejną silną rekomendacją są spotkania robocze z władzami gminy, na których zostaną omówione potrzeby tej grupy społecznej, ale również zostaną poruszone kwestia funduszy przeznaczanych na działania na rzecz seniorów w otwartych konkursach.

- Seniorzy mają silną potrzebę edukacji i szkoleń, chcą być na bieżąco w przepisach, chcą uczyć się pozyskiwać środki zewnętrzne na swoją działalność.
- Dla samych seniorów zdecydowanie mniej liczy się kontakt z lokalnym biznesem. W tej chwili nie mają potrzeby nawiązywania takich relacji i szukaniu wsparcia swoich działań wśród lokalnych przedsiębiorców.
- Środowiska senioralne podkreślają jak ważne znaczenie dla nich ma to, że mogą nieodpłatnie korzystać z infrastruktury należącej do samorządu: sal ośrodków kultury, remiz itp.
- Seniorzy chcieliby zawrzeć umowę partnerską z samorządem, w której zostaną określone warunki tworzenia polityki senioralnej oraz udział w partycypacji w życiu publicznym.
- Dla seniorów ważnym elementem jest możliwość promocji swoich inicjatyw na stronach i mediach społecznościowych należących do samorządu i instytucji podległych.

Zakończenie

Dobra polityka społeczności terytorialnej jest możliwa tylko przez rozwój, który jest lokalny i zrównoważony. Obywatele seniorzy, organizacje pozarządowe i władze lokalne mają prawo głosu przy planowaniu, wdrażaniu i organizowaniu życia publicznego. Konsultowanie i włączanie obywateli w proces podejmowania decyzji pozwala uniknąć sytuacji, w których powstają działania i inwestycje szkodliwe społecznie. Kto lepiej niż mieszkańcy – seniorzy wiedzą, co jest lepsze dla rozwoju regionu małej ojczyzny?! Wiemy, że jest wiele do zrobienia, widać wyraźny trend wzrostu liczby działań nakierowanych na troskę o swoje otoczenie. Działacze i działaczki, seniorki i seniorzy, chcą aktywnie uczestniczyć w tworzeniu strategii i współtworzeniu wizji rozwoju. To jest objaw dojrzałej demokracji. Dajmy sobie i przyszłym pokoleniom szansę na piękną dojrzałą oddolną demokrację. Niniejszy

Fundacja edukacyjno-sportowa reGeneracja

ul. Płońska 4/3, 06-400 Ciechanów

tel. 780-073-252

www.regeneracja.org.pl

raport jest wąskim wycinkiem, który bada pewne postawy i nie należy go uogólniać. Daje jednak wyraźny sygnał lokalnym władzom czego ówcześni mieszkańcy-seniorzy potrzebują, a ich głosem reprezentacyjnym są uczestnicy projektu „Seniorzy w sieci – ciechanowskie sieci seniorów”.

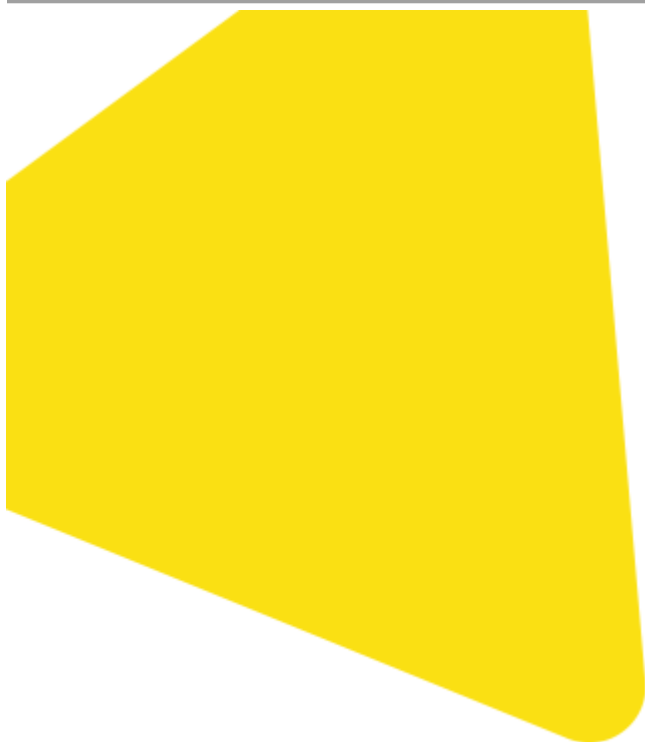

Fundacja edukacyjno-sportowa reGeneracja

ul. Płońska 4/3, 06-400 Ciechanów

tel. 780-073-252

www.regeneracja.org.pl

ul. Płońska 4/3, 06-400 Ciechanów

e-mail: biuro@regeneracja.org.pl

tel.: 780 073 252

www.regeneracja.org.pl

facebook.com/fundacja.reGeneracja